

CRNA GORA
OPŠTINA PLUŽINE
Sekretarijat za finansije, ekonomiju
i lokalne javne prihode
Broj: 04-307/24- 54813
Plužine, 12.03.2024. godine

CRNA GORA OPŠTINA PLUŽINE PLUŽINE				
Примљено: 15.03.2024				
Орг. јединица	Клас. знак	Редни број	Прилога	Вриједности
03		42		

**Informacija o stanju stočnog fonda u posjedu individualnih proizvođača
sa realizacijom podsticajnih mjera u 2023.g. i predlog podsticajnih mjera za 2024.g.**

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava koja se bave stočarstvom, vočarstvom, pčelarstvom i povrtarstvom u 2023.godini na teritoriji opštine Plužine iznosio je 397.

Kada govorimo o stanju stočnog fonda za 2023. godinu situacija je dosta slična kao i prethodnih godina, bez značajnijih promjena u brojnom stanju. Govedarstvo je svakako najvažnija grana stočarstva, ali uglavnom preovladava mješoviti način uzgoja stoke – goveda i ovaca.

Od ukupnog broja registrovanih poljoprivrednih gazdinstava njih 284 bavi se govedarstvom. Od ovog broja 87 domaćinstva posjeduju i krave i ovce, dok se isključivo ovčarstvom bavi svega 10 domaćinstava. Kozarstvo nije zastupljeno u značajnijoj mjeri. Postoji svega 6 domaćinstava koji uzgajaju koze, od toga njih 5 ima svega oko 150 koza, a samo jedno gazdinstvo posjeduje 80 koza. Uzorak je veoma mali (oko 250 koza za 2023.godinu) pa se ne može izvesti relevantno mišljenje o ovoj grani stočarstva.

Ukupan broj krava i priplodnih junica, evidentiranih u Registru veterinarske uprave u 2023.godini iznosio je 2.000. U govedarstvu najzastupljeniji su melezi, a od čistih rasa: smeđa, simentalac, siva tirolska, iz razloga što su to rase pogodne kako za tov, tako i za proizvodnju mlijeka, dok je holštajn friziska rasa malo zastupljena i isključivo se uzgaja za proizvodnju mlijeka. Buša je manje zastupljena, ali prisutna u našim krajevima. Broj bikova za 2023. godinu je 150, dok je broj novih grla teladi 450.

Ukupan broj ovaca i priplodnih jagnjadi starosti od 6 mjeseci i više za 2023. godinu je prema podacima Veterinarske ambulante "Bogdan" iznosio oko 8.000. Od strane mesnih industrija otkupljeno je 3.000 jagnjadi. Najvažni proizvod u ovčarstvu predstavlja jagnjeće meso, dok se mlijeko na gazdinstvima prerađuje u malim količinama.

Kada je riječ o rasnom sastavu ovaca najviše su zastupljeni melezi nastali ukrštanjem više rasa, a u čistoj rasi stočari posjeduju pivsku pramenku, sjeničku pramenku, merino i virtenberg rasu. Najzastupljenije bolesti kod ovaca su šuga, zarazna šepavost i one ne izazivaju velike gubitke u proizvodnji, dok enterotoksemija koja je skoro uvijek zastupljena isključivo kod ovaca i plavi jezik koji se javlja sporadično mogu da izazovu velike štete.

Lokalna veterinarska ambulanta "Bogdan" je dostupna stočarima tokom čitave godine i kontroliše stanje stočnog fonda na području Opštine.

Prema informacijama dobijenim od VA „Bogdan“ program obaveznih mjera zdravstvene zaštite je ispunjen i nalazi životinja, sa poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji opštine Plužine, na ispitivane bolesti su uredni.

Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede i u 2023. godini dalo je podršku stočarskoj proizvodnji kroz mjere koje se odnose na:

- direktnu podršku po grlu (premije za krave i priplodne junice, ovce i koze, organizovani tov junadi, bikova i volova i sistem držanja krava-tele),
- održivo korišćenje planinskih pašnjaka (izdig stoke na katune),
- premije za steone junice u čistoj rasi, za suprasne krmače u čistoj rasi,
- podršku prerade mlijeka na gazdinstvu,
- podršku za licenciranje bikova i pastuva.

Ukupan broj podnosioca zahtjeva sa teritorije opštine Plužine koji su ostvarili pravo na direktnu podršku po grlu (premije za krave, ovce i koze) u 2023. godini iznosio je 308. Od tog broja njih 284 ostvarilo je pravo na direktnu podršku po grlu za krave, 97 za ovce i 6 za koze. U 2023. godini, data je mogućnost poljoprivrednim proizvođačima koji na svom gazdinstvu gaje jedno ili više grla krava i priplodnih junica ili 10 ili više ovaca i koza da ostvare pravo na osnovnu premiju po grlu. Osnovna premija po grlu za priplodne krave i junice iznosila je do 85€, a osnovna premija po grlu za priplodne ovce i koze iznosila je 10€.

Pravo na klaničnu premiju za organizovani tov junadi, bikova i volova, koja je iznosila 150 € po grlu za 2023. godinu ostvarila su 34 poljoprivredna proizvođača. Pravo na premiju za organizovani tov imaju ona gazdinstva koja tu kategoriju goveda prodaju odobrenom, odnosno registrovanom objektu u poslovanju hranom (klanica, mesara).

Po javnom pozivu za održivo korišćenje planinskih pašnjaka, odnosno za izdig stoke na katun premiju u iznosu od 13€ po uslovnom grlu ostvarilo je 105 podnosioca zahtjeva iz opštine Plužine.

Premiju za podršku preradi mlijeka na gazdinstvu od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za prvu polovinu 2023. godine ostvarilo je 69 stočara sa teritorije naše Opštine, a za drugu polovinu 2023. godine pravo na premiju ostvarilo je 136 stočara. Podrška se daje u vidu osnovne premije koja je iznosila 0,10 € po litru prerađenog mlijeka za proizvođače koji prerađuju sirovo mlijeko na svom gazdinstvu i koji ispunjavaju uslove propisane od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Kroz program unapređenja stočarstva – licenciranje bikova i pastuva, gdje su se odabirali bikovi gatačke, smeđe i simentalske rase, a pastuvi brdsko-bosanske rase, premiju je ostvarilo 70 stočara za bikove i 11 stočara za pastuve. Iznos navedene podrške u 2023. godini bio je 150 € po grlu.

Kroz Javni poziv za dodjelu podrške investicijama u prerađivanje na gazdinstvima za 2023. godinu koji je objavilo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede podršku su dobila dva poljoprivrednika. Podršku za nabavku priplodnih junica u čistoj rasi kroz Javni poziv raspisan od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ostvario je jedan poljoprivredni proizvođač, a sredstva podrške investicijama u adaptaciju planinskih katuna kroz Javni poziv ostvarila su tri poljoprivredna proizvođača.

Kada su u pitanju potsticajne mjere koje je u 2023. godini realizovala opština Plužine izdvajaju se:

- Odluka o dodatnoj podršci proizvodnji i preradi mlijeka na poljoprivrednom gazdinstvu („Službeni list CG – opštinski propisi“ 19/23),
- Odluka o pomoći poboljšanju uslova za poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji opštine Plužine („Službeni list CG – opštinski propisi“ 44/20),
- Odluka o podršci osiguranju stočnog fonda („Službeni list CG – opštinski propisi“ 39/18),
- Odluka o oslobađanju fizičkih lica od obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti na seoskom području za 2023. godinu („Sl. list CG – opštinski propisi“ br. 2/23),
- Odluka o podršci pčelarstvu („Sl. list CG – opštinski propisi“ br. 19/23).

Po osnovu Odluke o dodatnoj podršci proizvodnji i preradi mlijeka na poljoprivrednom gazdinstvu pravo na podršku su imali registrovani individualni proizvođači sa prebivalištem na teritoriji Opštine, koji posjeduju muzna grla i proizvodnju i preradu sirovog mlijeka od sopstvenih životinja vrše na poljoprivrednom gazdinstvu. Odlukom su propisani uslovi za ostvarivanje prava na podršku za individualne proizvođače koji imaju 3 i više krava, 30 i više ovaca ili 30 i više koza i to: da poljoprivredni proizvođač ima Rješenje o upisu u Registar registrovanih objekata za preradu sirovog mlijeka u Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i da im je proizvod (uzorak) usaglašen sa propisanim mikrobiološkim zahtjevima. Odlukom je takođe propisano da se za proizvođače koji imaju 1 ili 2 krave, od 10 do 30 ovaca ili od 10 do 30 koza i vrše proizvodnju sirovog mlijeka za sopstvene potrebe, ne vrši usaglašavanje uzorka sa mikrobiološkim zahtjevima. Visina podrške iznosila je 10,00 € po kravi mjesečno za 10 mjeseci u toku godine, 1,00 € po kozi mjesečno za 6 mjeseci, 0,75 € po ovcu mjesečno 6 mjeseci.

Ukupan broj podnesenih zahtjeva za ostvarivanje prava na podršku proizvodnji i preradi mlijeka na poljoprivrednom gazdinstvu iznosio je 507 i to za prvu polovinu 2023. godine broj podnesenih zahtjeva za ostvarivanje prava na podršku iznosio je 258, a za drugu polovinu 249. Pravo na podršku ostvarila su 482 poljoprivredna proizvođača, dok je 25 zahtjeva odbijeno zbog neusaglašenosti uzorka (proizvoda) sa mikrobiološkim zahtjevima kvaliteta mliječnih proizvoda.

Odlukom o pomoći poboljšanju uslova za poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji opštine Plužine, nastoji se pomoći registrovanim individualnim proizvođačima radi poboljšanja uslova za poljoprivrednu proizvodnju i proširenja ekonomskih aktivnosti na seoskom području. Pomoć se realizuje kroz: adaptaciju ili rekonstrukciju postojećih objekata za poljoprivrednu proizvodnju; izgradnju objekata za poljoprivrednu proizvodnju na seoskom području; finansiranje proboja ili nasipanja puteva radi lakšeg korišćenja imovine i finansiranje iskopa i izgradnje čatrnje ili vodopoja za stočni fond.

S tim u vezi, Opština je u 2023. godini pomogla ukupno 31 poljoprivrednog proizvođača (15 poljoprivrednika za izgradnju novog objekta, 13 poljoprivrednika za adaptaciju postojećeg objekta, 1 poljoprivrednika za rekonstrukciju postojećeg objekta i 2 poljoprivrednika za izgradnju čatrnje). Ukupan iznos odobrenih sredstava za 2023. godinu iznosio je 160.404,38€.

Odlukom o podršci osiguranju stočnog fonda nastoji se stimulisati osiguranje kako bi se obezbijedilo smanjenje dugoročno negativnih posljedica šteta prouzrokovanih vanrednim događajima, kao i smanjenje troškova osiguranja stočnog fonda. Podrška iznosi 30% polise osiguranja za grla stoke. Navedenom odlukom značajno su stimulisani registrovani individualni proizvođači sa prebivalištem na teritoriji opštine Plužine i smanjeni troškovi osiguranja stočnog fonda. Tako je broj zahtjeva za osiguranje stočnog fonda u 2023. godini iznosio 47 i svi zahtjevi su realizovani u predviđenom roku.

Fizička lica koja imaju u vlasništvu nepokretnosti (porodične kuće, stanove, stambene i pomoćne objekte, poljoprivredno, šumsko i drugo zemljište) na seoskom području opštine Plužine, oslobođena su od obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti za 2023. godinu, opštinskom Odlukom o oslobađanju fizičkih lica od obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti na seoskom području za 2023. godinu („Sl.list CG – opštinski propisi“, br. 2/23).

Velike površine prirodnih livada i pašnjaka sa bogatom florom i obiljem medonosnog bilja stvorile su povoljne prirodne uslove za razvoj pčelarstva. Na teritoriji opštine Plužine registrovano je Pčelarsko društvo "Piva". U 2023. godini društvo je brojalo oko 50 pčelara koji posjeduju oko 1.900 košnica. Opštinskom Odlukom o podršci pčelarstvu nastoji se pomoći registrovanim pčelarima sa prebivalištem na teritoriji Opštine i stimulisati mladi ljudi da se bave ovom granom poljoprivrede. Prema Odluci, pravo na podršku ostvarili su registrovani pčelari po broju košnica koje posjeduju, kao i mladi pčelari – početnici starosti od 18 do navršenih 30 godina života, za nabavku pčelinjih društava i košnica. Podrška mladim pčelarima, početnicima, iznosila je 300,00 €, a registrovanim pčelarima podrška je iznosila 20,00 € po košnici. Broj podnesenih zahtjeva za ostvarivanje prava na podršku mladim pčelarima za 2023. godinu iznosio je 9, dok je broj podnesenih zahtjeva za ostvarivanje prava na podršku po košnici iznosio 36.

Važno je pomenuti i Odluku o pomoći za novorođeno dijete („Sl.list CG – opštinski propisi“ br. 39/18), kojom je propisano da je iznos pomoći dvostruko veći za podnosiocima zahtjeva koji žive na selu i imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo.

Poljoprivredne proizvođače i stanovnike seoskih područja, zbog suše u ljetnjem periodu, Opština je redovno snabdijevala vodom. U toku 2023.godine dopremljene su 172 čistijerke vode, a problemi nedostatka vode za pojenje stoke na seoskim područjima nastoje se riješiti redovnim održavanjem postojećih vodopoja i izgradnjom novih.

Članom 20 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl. list CG“, br. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 1/15, 30/17 i 50/17) lokalna samouprava može da uvede mjere podrške ruralnom razvoju, koje ne smiju biti u suprotnosti sa Strategijom, Nacionalnim programom i Agrobudžetom.

S tim u vezi, jedan od predloga podsticajne mjere za 2024.godinu odnosio se na dodatnu podršku premijama u stočarstvu. Na sjednici Skupštine opštine Plužine održanoj u decembru 2023.godine usvojen je predlog Odluke po kojoj pravo na premiju imaju registrovani poljoprivredni proizvođači na teritoriji opštine Plužine, koji posjeduju minimum jedno ili više uslovnih grla stoke, odnosno 1 kravu, 1 priplodnu junicu, 10 ovaca ili 10 koza. Stupanjem na snagu ove Odluke prestala je da važi Odluka o dodatnoj podršci proizvodnji i preradi mlijeka na poljoprivrednom gazdinstvu.

Takođe, jedna od posticajnih mjera za 2024.godinu odnosi se na subvencionisanje nabavke rezervoara za vodu za poljoprivredne proizvođače koji imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo na teritoriji opštine Plužine i žive na seoskom području i vlasnike, suvlasnike, odnosno korisnike nepokretnosti na seoskom području u cilju rješavanja pitanja vodosnabdijevanja. Donošenjem ove Odluke, kao mjerom podsticaja agrarne politike, namjerava se podstaknuti postojanost seoskih domaćinstava, a ujedno i povećati produktivnost u poljoprivrednoj proizvodnji, stvaranjem uslova za bavljenje poljoprivredom, naročito stočarstvom, kao najzastupljenijom granom.

Ono što je važno pomenuti jeste i da je na sjednici Skupštine opštine Plužine održanoj dana 21.12.2023. godine kao jedna od podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj donesena Odluka o oslobađanju fizičkih lica od obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti na seoskom području i za 2024. godinu („Sl. list CG-opštinski propisi“, br. 61/23).

Informaciju sačinila
Marina Adžić

Marina Adžić

